

Slovensko v prestížnej medzinárodnej spoločnosti geoparkov

Do Siete európskych geoparkov (European Geoparks Network) a Globálnej siete geoparkov (Global Geopark Networks) pod patronátom UNESCO pribudol prvý medzinárodný (cezhraničný) geopark Novohrad - Nógrád. Stalo sa tak 27. marca 2010 vo francúzskom Luberone, kde Riadiaci výbor Siete európskych geoparkov prijal za svojho 37. člena jeden z prvých cezhraničných geoparkov na svete. Významným medzníkom sa stal fakt, že ide o spoločný slovensko-maďarský projekt realizovaný na princípoch cezhraničnej spolupráce.

Zástupcovia dvanástich nových geoparkov sa tešia zo získania členstva v Globálnej sieti geoparkov na 4. celosvetovej konferencii geoparkov v Langkawi v Malajzii, 2010

Zároveň sa tieto národné územia stali prvými geoparkami zaradenými do siete na oboch cezhraničných stranách. Tento akt bol zavŕšením dlhodobých snáh trvajúcich od 90. rokov, kedy sa zrodila myšlienka budovania spoločného slovensko-maďarského geoparku.

Slávnostný akt sa uskutočnil na 4. celosvetovej konferencii geoparkov, konanej v Langkawi v Malajzii 9. - 15. apríla 2010, kde bol geopark Novohrad - Nógrád formálne prijatý a predstaviteľom manažmentu geoparku odovzdaný diplom o pripojení sa k celosvetovej sieti geoparkov. Na konferencii sa zúčastnili

List rastliny betel (Piper betle) - symbol vrúcneho priateľstva
Malajcov obdržali noví členovia

zástupcovia geoparku zo Slovenska aj Maďarska.

Európska sieť geoparkov vznikla v roku 2000, jej zakladajúcimi členmi boli štyri geoparky z Francúzska, Veľkej Británie, Nemecka a Španielska. Základným cieľom siete je zaisťiť trvalo udržateľný rozvoj územia geoparkov využívaním geologického dedičstva daného územia, najmä prostredníctvom rozvoja geoturistiky, ochrany geologickej diverzity a vzdelávania, ako aj samotného presadzovania spoločných záujmov na európskej aj medzinárodnej úrovni, založeného na holistickom prístupe k ochrane prírodného a kultúrneho dedičstva Zeme.

V roku 2001 Európska sieť geoparkov podpísala s Divíziou vied o Zemi UNESCO dohodu o spolupráci, ktorá neskôr v roku 2004 vyústila do podpísania Madonieskej deklarácie a samotného vzniku Globálnej siete geoparkov. Sekretariátom tejto siete sa stala Division of Ecological and Earth Sciences UNESCO v Paríži.

Na základe týchto dohôd je aplikované pravidlo, že územie zaradené do Európskej siete geoparkov sa stáva členom Globálnej siete geoparkov. Globálna sieť geoparkov má k dnešnému dňu 66 členov z 21 krajín sveta. Ďalších takmer 100 území štyroch kontinentov čaká na súhlas UNESCO stať sa členom tejto zaujímavej siete.

Územie novohradsko-nógrádskeho geoparku sa rozprestiera od Filákova na Slovensku až po Bér v Maďarsku, predstavuje krajinu bohatú na jedinečné geologické a prírodné hodnoty, kultúrohistorické dedičstvo, ľudové tradície, modernú kultúru či gastronómiu. Pre 28 slovenských a 63 maďarských obcí nachádzajúcich sa na pomerne problematickom území znamená toto členstvo úžasnú príležitosť na ďalší rozvoj.

Prvý ideový zámer na zriadenie Novohradského geoparku vypracoval a zverejnil RNDr. Jozef Klinda v rokoch 2002 - 2003. Do jeho rozpracovania a realizácie zaangažoval odborníkov zo Slovenskej agentúry životného prostredia v Banskej Bystrici, Správy CHKO Cerová vrchovina a Riaditeľstva Národného parku Bükk, ale najmä zastupiteľstvá miest a obcí

Prednáška Imreho Szarvasa o geoparku Novohrad - Nógrád

v Novohrade. V roku 2008 na základe jednoznačnej iniciatívy miestnych aktérov vznikol na tomto území geopark, ktorého manažment zintenzívil koordináčnú prácu na budovaní geoparku. V roku 2009 bola do Európskej siete geoparkov podaná oficiálna nominácia dokumentácia v zmysle medzinárodných pravidiel, v auguste toho roku navštívili geopark experti Európskej siete geoparkov a UNESCO. Bolo potrebné okrem iného dokázať, že jednotlivé národné časti dokážu v rámci geoparku spoločne fungovať. Táto snaha sa zavŕšila 14. apríla 2010 prijatím do Globálnej siete geoparkov.

Zástupcovia medzinárodného slovensko-maďarského manažmentu Novohradského geoparku (Novohrad - Nógrád), v strede Ivona Cimermanová - zástupca slovenskej časti geoparku

Týmto významným medzníkom sa však úsilie realizátorov projektu nekončí, skôr naopak, začína. Členstvo v sieti nie je stále, je prehodnocované v pravidelných časových intervaloch na základe plnenia prísnych kritérií. Vstupom do tejto prestížnej spoločnosti geoparkov sveta sme sa zaviazali udržiavať a zvyšovať kvalitu územia a poskytovaných služieb v medziach ich trvalej udržateľnosti.

Ing. Ivona Cimermanová, Ing. Martin Lakanda
Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica